

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ข้าวมีลอ กลุ่มข้าวกล้องเนินงาม
ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา*
PACKAGING DEVELOPMENT OF MOA - ROE RICE
BY MOA - ROE BROWN RICE GROUP TAMBON NOEN NGAM RAMAN
DISTRICT YALA PROVINCE

วาสนา พิทักษ์ธรรม

Wasana Pitagtum

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Yala Rajabhat University, Thailand

E-mail: wastagtum@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาออกแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวมีลอ ของกลุ่มข้าวกล้องเนินงาม ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา โดยออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธีระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษากับผู้บริโภคกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ใช้การเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัย บรรจุภัณฑ์ข้าวมีลอของกลุ่มข้าวกล้องเนินงาม ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา พบว่า แบบที่ได้รับความพอใจจากผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ ในภาพรวมคือ บรรจุภัณฑ์แบบที่ 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.90 จากบรรจุภัณฑ์ 4 แบบ มีลักษณะแปลกตา เพิ่มมูลค่าสินค้าได้ มีความสวยงาม สะอาด ปลอดภัยในด้านการป้องกันและรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ สร้างความแตกต่างได้ชัดเจน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถนำไปใช้ได้ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ใช้วัสดุที่ทำจากกระดาษ สามารถบรรจุผลิตภัณฑ์ได้ 1 กิโลกรัม มีป้ายฉลากติดข้างถุง ประกอบด้วยรายละเอียดผลิตภัณฑ์ ชื่อผู้ผลิต เครื่องหมายทางการค้า การออกแบบฉลากบรรจุภัณฑ์สามารถสื่อสารถึงตัวผลิตภัณฑ์ได้ชัดเจน มีข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน สามารถดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี มีเอกลักษณ์ที่ลูกค้าสามารถจดจำได้ง่าย และสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ รูปแบบสวยงาม แข็งแรง จากผลวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกออกแบบบรรจุภัณฑ์

* Received 23 December 2021; Revised 26 January 2022; Accepted 28 January 2022

ข้าวมือลอ แบบที่ 3 เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ สู่ถึงตัวผลิตภัณฑ์ได้ง่าย และเพิ่มศักยภาพของกลุ่มข้าวกล้อง ในการจำหน่ายข้าวมือลอ ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

คำสำคัญ: บรรจุภัณฑ์, ตราผลิตภัณฑ์, ข้าวมือลอ, กลุ่มข้าวกล้อง

Abstract

The objectives of this research article were to develop the Nuern-Ngam Moa-Roe Rice Packaging design which is the product of Nuern-Ngam, Raman, Yala by designing packaging for the target customers. The research article was mixed-methods research that use both quantitative and qualitative research. The research article use 30 representative sample ,using a random sampling method. The instrument used in this study was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, including, proportion and mean. The results of the research article were as follows: 1) Packing design that has the highest packaging satisfaction from samples was the third design with an average of 4.90 compared among 4 designs. 2) The packaging that was made from a paper bag could contained one kilogram rice. In addition, this kind of packaging was appealing durable and recycled. 3) The label that contained product details including logo, manufacturing name and trademark communicated clearly to the consumers. Moreover, this type of label attracted much attention from the consumers. To sum up, the third packaging of Moa-Roe Rice for the reasons that it could easily convey to the product and increase potential to the brown rice group selling Moa-Roe Rice in Nuern-Ngam, Raman, Yala.

Keywords: Packaging, Branded products, Moa - Roe Rice, Brown rice group

บทนำ

บรรจุภัณฑ์ใช้เพื่อบรรจุห่อหุ้มและรวบรวมผลิตภัณฑ์ให้เป็นหน่วยเพื่อนำส่งผลิตภัณฑ์ถึงผู้บริโภคในสภาพที่สมบูรณ์ (สุมาลี ทองรุ่งโรจน์, 2555) มีความสำคัญต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า บรรจุภัณฑ์ที่ดีนอกจากจะอำนวยความสะดวกในการใช้ของผู้บริโภคแล้ว ยังสามารถให้ความสะดวกในการนำไปจำหน่ายของร้านค้าส่ง ร้านค้าปลีก เนื่องจากสามารถนำไปตั้งแสดงเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ซื้ออีกทั้งบรรจุภัณฑ์นั้น ๆ ยังสามารถส่งมอบต่อลูกค้าได้สะดวก แยกหน่วยขายได้ง่ายหรือเพิ่มยอดขายได้ด้วยหีบห่อรวม (สมพงษ์ เฟื่องอารมณ์, 2550) เพื่อดึงดูดความสนใจกับสินค้านั้น ๆ อีกทางหนึ่งบรรจุภัณฑ์ทำหน้าที่ในการแสดงข้อมูลรายละเอียดสินค้าได้เป็นอย่างดี เช่น เครื่องหมายการค้า

ต่าง ๆ แหล่งผลิต วันหมดอายุ เป็นต้น ถ้าออกแบบบรรจุภัณฑ์ดีก็สมารถที่จะทำให้ดึงดูดผู้บริโภคให้ประทับใจในตัวสินค้าและเป็นการส่งเสริมการขาย ทำให้ยอดขายสินค้าสมารถที่จะประสบความสำเร็จได้ บรรจุภัณฑ์ช่วยรักษาคุณภาพ ปกป้องตัวสินค้าไม่ให้เกิดการชำรุดเสียหายรวมถึงส่งเสริมทางด้านการตลาด บรรจุภัณฑ์มีบทบาทสำคัญมากต่อผู้ผลิต เป็นหน้าที่ของนักออกแบบที่ต้องคำนึงถึงศาสตร์และศิลป์สำหรับใช้แก้ปัญหาในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสิ่งสำคัญในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ หรือออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ ผู้ออกแบบหรือผู้ผลิตต้องเข้าใจคือ วัตถุประสงค์ของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ องค์ประกอบของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ขั้นตอนการออกแบบ การวางแผนเพื่อผลิตบรรจุภัณฑ์หรือแม้กระทั่งเทคนิคการออกแบบบรรจุภัณฑ์ (สุกฤตา หิรัณยขวลิต, 2554) จากการออกแบบให้สวยงามโดดเด่นอย่างมีเอกลักษณ์ การเลือกใช้บรรจุภัณฑ์อย่างชาญฉลาดของผู้ประกอบการ ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรธุรกิจได้ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ในปัจจุบันเน้นความใส่ใจในการตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ทั้งกระดาษ แก้ว หรือพลาสติก หากบรรจุภัณฑ์ของสินค้าใดพัฒนาจาก วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้จะได้รับความนิยมในการซื้อสินค้าชนิดนั้นเพิ่มขึ้น ปัจจุบันบรรจุภัณฑ์ข้าวมีอลอเป็นถุงพลาสติก ลักษณะของฉลากตลอดจนคำชี้แจงไม่เป็นที่สนใจ ไม่ดึงดูดใจต่อผู้บริโภค ดังนั้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าชุมชน จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวมีอลอขึ้นมา เพื่อดึงดูดใจผู้บริโภคและเป็นการช่วยให้สินค้าได้รับการตอบรับในเชิงพาณิชย์มากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ขึ้นมาใหม่ ทั้งในด้านของขนาด ลักษณะ สีสน ชนิด วัสดุ ส่งผลให้กลุ่มผู้ผลิตมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นการตอบสนองยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศที่เป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนให้เข้มแข็ง ดังนั้น กลุ่มจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีคุณภาพสมารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคในทิศทางที่ดีขึ้น (รอชิตะ ยีมานี, 2564)

ข้าวมีอลอเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ของกลุ่มข้าวกล้องเนินงามที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้าวมีอลอ แปลว่า ข้าวหอมมะลิ ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้บริโภคที่ต้องการใส่ใจดูแลรักษาสุขภาพมากขึ้นทุกขณะ ผลิตภัณฑ์ข้าวมีอลอ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด สอดคล้องกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น มีเอกลักษณ์ มีจุดเด่น จุดขายที่รู้จักกันแพร่หลาย ข้าวมีอลอ เป็นข้าวที่ไม่ผ่านการขัดสี มีสารอาหารต่าง ๆ มากกว่าข้าวขัดขาว (โรสนี ดอละ, 2564) หลายคนจึงเชื่อว่าการรับประทานข้าวมีอลอ เป็นประโยชน์ต่อร่างกายหลายด้าน เช่น ส่งผลดีสำหรับผู้ที่ต้องการลดความอ้วน ลดความเสี่ยงการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด (PATHLAB, 2563) รวมถึงลดความเสี่ยงของโรคมะเร็งบางชนิด ข้าวมีอลอ อุดมไปด้วยสารอาหารมีประโยชน์ เช่น คาร์โบไฮเดรต ซึ่งเป็นแหล่งพลังงานที่สำคัญต่อร่างกาย วิตามินบี ช่วยนำพลังงานจากอาหารมาใช้ในร่างกาย ช่วยสร้างเซลล์เม็ดเลือดแดง

รวมถึงไฟเบอร์ช่วยทำให้อัมท้อง กระตุ้นการทำงานของลำไส้ ส่งผลดีต่อระบบขับถ่าย ช่วยแก้ปัญหาท้องผูก

มีลออ มีความหมายว่า มะลิ มีลักษณะเม็ดข้าวเรียวยาวสั้น กลิ่นหอมคล้ายกับกลั่นดอกมะลิ ซึ่งข้าวกลั่นมีลออ ตำบลเนินงามนั้น เป็นหนึ่งในภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีจากที่นี่เคยเป็นอยู่ข้าวอยู่น้ำของหัวเมืองรามันห์มาตั้งแต่ดั้งเดิมแล้ว ปัจจุบันกลุ่มข้าวกลั่นตำบลเนินงามได้นำข้าวเปลือกจากผืนนาในตำบลมาทำการกะเทาะเปลือกโดยไม่ผ่านกระบวนการขัดสีหรืออาจมีการขัดสีเพียงเล็กน้อยเพื่อให้ง่ายต่อการหุงต้มแต่ยังคงให้มีส่วนของจมูกข้าวและเยื่อหุ้มเมล็ดซึ่งเป็นแหล่งของสารอาหารต่าง ๆ อาทิ โยอาหารวิตามินบีวิตามินซี ฯลฯ ซึ่งสารอาหารเหล่านี้ นอกจากจะช่วยในการขับถ่ายแล้วยังช่วยป้องกันโรคเหน็บชาอาการปากนกกระจอกและยังมีความคุณสมบัติของสารต่อต้านอนุมูลอิสระจากธรรมชาติอีกด้วย (ภาคใต้ชายแดน, 2562) กลุ่มมีพื้นที่ปลูกข้าวพื้นเมืองของบุรี 300 กว่าไร่ 11 สายพันธุ์ แต่มี 2 สายพันธุ์ที่ผู้บริโภคตอบรับดีคือ พันธุ์หอมมีลออและพันธุ์เลือดปลาไหล โดยหอมมีลออ หุงแล้วมีกลิ่นหอม คล้ายข้าวหอมมะลิแต่กลิ่นจะอ่อนกว่า ส่วนเลือดปลาไหลคล้ายข้าวสังข์หยด แต่เมล็ดอวบและสั้นกว่า ข้าวเลือดปลาไหลนั้นมีวิตามินบีและแคลเซียมเยอะ อีกทั้งมีสารสีแดงช่วยชะลอความแก่ (เทคโนโลยีชาวบ้าน, 2563) กลุ่มข้าวกลั่นเนินงาม จังหวัดยะลา เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน จากกิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่มที่ผ่านมากลุ่มข้าวกลั่นเนินงามมีความพยายามในการกำหนดเป้าหมายแผนการดำเนินงาน แนวทางในการบริหารจัดการ แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ตามความต้องการของตลาด ดังนั้นจากเป้าหมายความต้องการในการแก้ปัญหาของกลุ่ม ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาวิจัย เพื่อนำผลของการวิจัยไปใช้ในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนสู่การพัฒนาขีดความสามารถอันนำไปสู่ศักยภาพในการดำเนินงาน การพึ่งตนเอง การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวมีลออ ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ เพิ่มรายได้ให้กลุ่มผู้ผลิต ส่งผลต่อการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาออกแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวมีลออ กลุ่มข้าวกลั่นเนินงาม ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ข้าวมีลออ กลุ่มข้าวกลั่นเนินงาม ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ใช้วิธีวิจัยแบบผสานวิธี โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มย่อย สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประเมินความพึงพอใจต้นแบบบรรจุภัณฑ์ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ผลิตข้าวมือลอ ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา 1 กลุ่ม จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ และแบบสอบถาม 1 ชุด

แบบประเมินความพึงพอใจบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับการออกแบบ และพัฒนา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 สอบถามรูปแบบด้านบรรจุภัณฑ์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบบรรจุภัณฑ์

เกณฑ์การวัดระดับตัวแปร ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวัดระดับตัวแปร ตามหลักของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังต่อไปนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ทำการศึกษา เป็น 2 ลักษณะคือ

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ประสิทธิภาพและความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์ ทั้งก่อนและหลังออกแบบ จากกลุ่มเป้าหมาย
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการค้นหาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัย โดยเป็นการวิเคราะห์ที่ใช้หลักทฤษฎีเหตุผล มานำเสนอในรูปแบบการบรรยายเพื่อหาความจริง ความคิดเห็นในด้านหลักการออกแบบ กราฟิกและบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ข้าวมีลออ ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ข้าวมีลออ ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบประเมินที่ผ่านการกรอกครบถ้วน

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การประชุมกลุ่มย่อย สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาจะใช้การแสดงผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบายเหตุผล ค่าสถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ในการอธิบายข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ รวมทั้งประสิทธิภาพและความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งก่อน - หลัง การประเมินคุณค่าในรูปแบบบรรจุภัณฑ์ และข้อเสนอแนะจากกลุ่มเป้าหมาย

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ข้าวมีลออ กลุ่มข้าวกล้องเนินงาม ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ครอบคลุม ด้านบรรจุภัณฑ์ ด้านตราสินค้า ดังนี้

1.1 ด้านบรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์ข้าวมีลออ เป็นถุงกระดาษ ที่มีขนาดความกว้าง 14.5 เซนติเมตร ความยาว 22 เซนติเมตร มีสีเหลืองสดใส เหมาะกับการซื้อเป็นของขวัญในโอกาสต่าง ๆ สามารถดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี มีเอกลักษณ์ที่ลูกค้าจดจำได้ง่าย สามารถนำถุงไปใช้ต่อได้ และได้นำแบบบรรจุภัณฑ์ต้นแบบไปผลิตเป็นบรรจุภัณฑ์

1.2 ด้านตราสินค้า

ใช้ตราสินค้าเดิม คือ ตรา “มีลออ” แปลว่า หอมมะลิ โลโก้เดิมมีลักษณะดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ภาพแสดงบรรจุภัณฑ์ และตราสัญลักษณ์เดิมของผู้ผลิตข้าวมีลอ

2. การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ นำผลจากการสัมภาษณ์ต่อความต้องการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ข้าวมีลอ มีรายละเอียดดังนี้

ทีมวิจัยได้ออกแบบงาน 4 แบบ ดังนี้

รูปทรงบรรจุภัณฑ์ เป็นทรงเหลี่ยมจัตุรัสแนวตั้ง เพื่อสะดวกในการโชว์ผลิตภัณฑ์ และใช้สอย ทำจากกระดาษอาร์ตการ์ด ขนาด 190 แกรมเคลือบลามิเนต พิมพ์ 4 สี การออกแบบกราฟิก มี 4 แบบ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงภาพแบบร่างบรรจุภัณฑ์ 4 แบบ

แบบที่ 1	แบบที่ 2	แบบที่ 3	แบบที่ 4
			
ผลิตภัณฑ์ของฝาก	สร้างมูลค่าเพิ่มให้ เกิดขึ้น	ดีไซน์เป็นถุงกระดาษ ดูดี มีมูลค่า สร้างความ ประทับใจให้เกิดขึ้น	สร้างรายได้เพิ่ม

3. การตรวจสอบงานออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญออกแบบผลิตภัณฑ์ 1 คน ผู้ประกอบการ ข้าวมีลอ 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์ 1 คน โดยใช้ Rating scale ได้ผลการประเมิน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เปรียบเทียบ 4 แบบ

เกณฑ์ในการพิจารณา บรรจุภัณฑ์	แบบที่ 1 ได้		แบบที่ 2 ได้		แบบที่ 3 ได้		แบบที่ 4 ได้	
	คะแนนอันดับ 4		คะแนนอันดับ 3		คะแนนอันดับ 1		คะแนนอันดับ 2	
	คะแนนเฉลี่ย	แปลผล	คะแนนเฉลี่ย	แปลผล	คะแนนเฉลี่ย	แปลผล	คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
1 ตัวบรรจุภัณฑ์	2.28	ปานกลาง	3.84	มาก	4.80	มากที่สุด	4.12	มาก
2 ประโยชน์ใช้สอย	3.08	ปานกลาง	3.96	มาก	5.0	มากที่สุด	4.24	มาก
รวม	2.68	ปานกลาง	3.90	มาก	4.90	มากที่สุด	4.18	มาก

ผู้วิจัยนำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาเปรียบเทียบ เพื่อหาแบบที่ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 1 แบบ ปรากฏว่าแบบที่ 3 ได้คะแนนอันดับ 1 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบบรรจุภัณฑ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทำต้นแบบบรรจุภัณฑ์ 1 แบบ นำไปให้ผู้บริโภคประเมิน

4. ผลการสำรวจความพึงพอใจของแบบบรรจุภัณฑ์ที่พัฒนา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 ประกอบอาชีพแม่บ้าน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70 จำนวนการซื้อต่อครั้ง คือ ซื้อครั้งละ 1 ถุง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และด้านวัตถุประสงค์ของการซื้อแต่ละครั้ง คือ นำไปรับประทานเอง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66

การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยจากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค ทำให้ทราบถึงค่าคะแนนเฉลี่ย ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคแยกย่อยเป็นรายด้าน ทั้งด้านตัวบรรจุภัณฑ์ และประโยชน์ใช้สอย โดยสามารถพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์

รายการ	ระดับความพึงพอใจของผู้บริโภค	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1.ตัวบรรจุภัณฑ์	4.71	มากที่สุด
1.1 บรรจุภัณฑ์แสดงข้อมูลที่จำเป็นได้ครบถ้วน	4.83	มากที่สุด
1.2 การออกแบบโลโก้ มีชื่อผู้ผลิต เครื่องหมายทางการค้า	4.80	มากที่สุด
1.3 การออกแบบฉลากบรรจุภัณฑ์ สามารถสื่อสารถึงตัวผลิตภัณฑ์ได้ชัดเจน	4.50	มากที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจของ ผู้บริโภคร	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
2.ประโยชน์ใช้สอย	3.98	มาก
2.1 จับถือสะดวก	4.06	มาก
2.2 ถูสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้	3.83	มาก
2.3 สวยงาม แข็งแรง	4.07	มาก

อภิปรายผล

การออกแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวมีออล กลุ่มข้าวกล้องเนินงาม อำเภอราษัน จังหวัดยะลา ผลการวัด ประสิทธิภาพโดยรวมของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ทำการประเมินเป็น 2 ด้าน คือ ด้านตัวบรรจุภัณฑ์ และด้านประโยชน์ใช้สอย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ ด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ แบบที่ 3 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด การออกแบบบรรจุภัณฑ์ใช้วัสดุที่ทำจากกระดาษ มีคุณสมบัติป้องกันความชื้นอากาศได้อย่างเหมาะสม บรรจุภัณฑ์แสดงโลโก้ มีชื่อผู้ผลิต เครื่องหมายทางการค้า การออกแบบฉลากบรรจุภัณฑ์สามารถสื่อสารถึงตัวผลิตภัณฑ์ได้ชัดเจน มีข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน สามารถดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี มีเอกลักษณ์ที่ลูกค้าสามารถจดจำได้ง่าย ถูสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ รูปแบบสวยงาม แข็งแรง อีกทั้ง มยรี ภาคลำเจียก ที่พบว่าองค์ประกอบกราฟิกบรรจุภัณฑ์ ประกอบด้วย ชื่อสินค้า ตราสินค้า เครื่องหมายทางการค้า รายละเอียดของสินค้า จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ ปริมาณบรรจุ น้ำหนักสุทธิ ส่วนประกอบโดยประมาณของผลิตภัณฑ์ วิธีการใช้ วิธีการเก็บรักษา อายุการเก็บรักษา ชื่อ ที่อยู่ผู้ผลิตสินค้า ชื่อ ที่อยู่ของผู้นำเข้า และจำหน่าย ข้อมูลทางการค้า เช่น บาร์โค้ด วลีหรือคำพูดที่ดึงดูดความสนใจ (มยรี ภาคลำเจียก, 2556) นอกจากนี้ สุมาลี ทองรุ่งโรจน์ การออกแบบกราฟิกบรรจุภัณฑ์ประกอบด้วย ข้อมูล ตัวอักษร สัญลักษณ์ ภาพ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญอันดับแรกของการออกแบบ การออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์จะต้อง 1) มีความโดดเด่น 2) มีตรา ภาพพจน์ และความแตกต่าง 3) มีความรู้สึกร่วมที่ดี 4) ฉลากบนบรรจุภัณฑ์ที่มีข้อมูลครบถ้วน โดยส่วนประกอบบนบรรจุภัณฑ์นั้นจะแสดงออกถึงจิตสำนึกของผู้ผลิตสถานะของบรรจุภัณฑ์ ซึ่งสามารถขายเป็นสื่อโฆษณาระยะยาว เมื่อรวมกับความสวยงาม สะดุดตา จะทำให้บรรจุภัณฑ์เป็นตัวเลือกในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค (สุมาลี ทองรุ่งโรจน์, 2555)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การออกแบบบรรจุภัณฑ์ข้าวมีออล กลุ่มข้าวกล้องเนินงาม อำเภอราษัน จังหวัดยะลา การออกแบบบรรจุภัณฑ์ แบบที่ 3 ได้รับความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด การออกแบบบรรจุภัณฑ์ใช้วัสดุที่ทำจากกระดาษ มีคุณสมบัติป้องกันความชื้นอากาศได้อย่างเหมาะสม บรรจุ

ภัณฑ์แสดงโลโก้ มีชื่อผู้ผลิต เครื่องหมายทางการค้า การออกแบบฉลากบรรจุภัณฑ์สามารถสื่อสารถึงตัวผลิตภัณฑ์ได้ชัดเจน มีข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน สามารถดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี มีเอกลักษณ์ที่ลูกค้าสามารถจดจำได้ง่าย และสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ รูปแบบสวยงาม แข็งแรง ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย รูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับข้าวมีล่อ กลุ่มข้าวกล้องเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ผลจากการศึกษารูปแบบบรรจุภัณฑ์ ใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่เป็นถุงกระดาษ ผลิตจากกระดาษอาร์ตการ์ด 190 แกรม เคลือบลามิเนต พิมพ์ 4 สี รองรับน้ำหนักข้าว 1 กิโลกรัม ช่วยให้ผลิตภัณฑ์และตราสินค้าดูโดดเด่น ตอบรับในเชิงพาณิชย์ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวมีล่อควรทำผลิตภัณฑ์แบบถุง เพื่อเป็นการประหยัดต้นทุนของผู้ผลิตและเป็นการประหยัดของผู้บริโภค และ ควรมีการจัดส่วนลดในกรณีที่ซื้อสินค้าจำนวนมาก

เอกสารอ้างอิง

- PATHLAB. (2563). ข้าวไม่ขัดสี” เต็มเปี่ยมสารอาหารที่ดีตัวช่วยป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง. เรียกใช้เมื่อ 17 พฤศจิกายน 2564 จาก <https://www.pathlab.co.th/brown-rice-with-benefits/>
- เทคโนโลยีชาวบ้าน. (2563). ข้าวพื้นเมือง ยะลา ผลิตไม่ทันตลาดต้องการ. เรียกใช้เมื่อ 17 พฤศจิกายน 2564 จาก https://www.technologychaoban.com/bullet-news-today/article_139140
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ภาคใต้ชายแดน. (2562). พช. จ.ยะลา หนุน “มีล่อ” ข้าวกล้องเนินงาม อ.รามัน จ.ยะลา ขยายต่อสู่งานวิจัย. เรียกใช้เมื่อ 17 พฤศจิกายน 2564 จาก https://paaktai.com/news_economy/detail/1426
- มยุรี ภาคลำเจียก. (2556). บรรจุภัณฑ์สินค้าอุปโภคบริโภค. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์หิโยง.
- รอชิตะ ยีมานี. (12 สิงหาคม 2564). ประธานกลุ่มข้าวมีล่อ ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา. (วาสนา พิทักษ์ธรรม, ผู้สัมภาษณ์)
- โรสนี ดอเลาะ. (12 สิงหาคม 2564). เจริญญีกกลุ่มข้าวมีล่อ ตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา. (จริญ พิทักษ์ธรรม, ผู้สัมภาษณ์)
- สมพงษ์ เพื่ออรามณ์. (2550). บรรจุภัณฑ์กับการส่งออก. กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์.
- สุกฤตา หิรัณยขลิต. (2554). กว่าจะบรรจุภัณฑ์. วารสารนักบริหาร, 31(2), 241-247.
- สุมาลี ทองรุ่งโรจน์. (2555). ออกแบบบรรจุภัณฑ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วาดศิลป์.